Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

D

Paper-II
EDUCATION

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

MAR- 70223

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **36** Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.
   (*ii*) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

Education
Paper II
शिक्षाशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. A type of performance evaluation that is done by one or more people of matching competencies is ....
   - (A) Formative evaluation
   - (B) Peer evaluation
   - (C) Summative evaluation
   - (D) Formal evaluation

1. समान क्षमता असणाऱ्या एका किंवा अनेक व्यक्तींनी केलेल्या कार्यमान मूल्यमापनाचा प्रकार म्हणजे .... होय.
   - (A) आकारिक मूल्यमापन
   - (B) सहाध्यायी मूल्यमापन
   - (C) साकारिक मूल्यमापन
   - (D) औपचारिक मूल्यमापन

2. An outcome of pedagogical analysis is :
   - (A) Systematic and effective counselling
   - (B) Systematic and effective feedback mechanism
   - (C) Systematic and effective teaching-learning process
   - (D) Systematic and effective assessment process

2. अध्यापनशास्त्रीय विश्लेषणाचे .... हे फलित आहे.
   - (A) पद्धतशीर व परिणामकारक समुपदेशन
   - (B) पद्धतशीर व परिणामकारक प्रत्याभरण यंत्रणा
   - (C) पद्धतशीर व परिणामकारक अध्ययन-प्रक्रिया
   - (D) पद्धतशीर व परिणामकारक मूल्यनिर्धारण-प्रक्रिया

3. A student's score on Norm Referenced Test is best used to provide information about student's ....

(A) Mastery of a defined body of content

(B) Performance in comparison to peers in a given area

(C) Potential to achieve in a specified subject area

(D) Readiness for a particular grade level

4. Focus of performance assessment is not on ....

(A) Standards

(B) Knowledge

(C) Application

(D) Transfer

5. The teacher-child interaction observations in the context of formative assessment is ....

(A) Assessment criteria

(B) Assessment judgements

(C) Assessment conditions

(D) Assessment events

3. प्रमाणक संदर्भीय कसोटी वापरून मिळालेल्या, विद्यार्थ्यांच्या प्राप्तांकांचा, विद्यार्थ्यांबाबतची .... माहिती पुरविण्यासाठी उत्तम उपयोग होतो.

(A) निश्चित केलेल्या आशयावरील प्रभुत्त्वाबाबत

(B) दिलेल्या क्षेत्रातील सहाध्यायी विद्यार्थ्यांच्या कार्यमानातील तुलनेबाबत

(C) विशिष्ट विषय क्षेत्रातील संपादनाच्या अंत:सामर्थ्याबाबत

(D) विशिष्ट श्रेणी पातळीकरिता तयारीबाबत

4. कार्यमान मूल्यांकनाचे .... हे लक्ष्य नाही.

(A) प्रमाणके

(B) ज्ञान

(C) उपयोजन

(D) संक्रमण

5. आकारिक मूल्यांकनासंदर्भात शिक्षक विद्यार्थी आंतरक्रियांचे निरीक्षण म्हणजे .... हे होय.

(A) मूल्यांकन निकष

(B) मूल्यांकन निर्णय (judgements)

(C) मूल्यांकन स्थिती

(D) मूल्यांकन घटना

6. Metacognitive knowledge is the awareness of one's cognition and particular ....

(A) Methods of inquiry

(B) Cognitive processes

(C) Knowledge of classification

(D) Knowledge of terminology

7. The correct sequence of levels of cognitive domain in a revised Bloom's taxonomy is ....

(A) Remember→Understand→Apply → Analyse→Evaluate→Create

(B) Remember→Apply→Analyse →Understand→Evaluate→Create

(C) Understand → Remember → Apply→Analyse→Create → Evaluate

(D) Understand→Apply→Analyse →Remember→Create→Evaluate

8. In the reflective level of teaching .... methods are employed by the teacher.

(A) Subject-centered

(B) Content-centered

(C) Problem-centered

(D) Teacher-centered

6. पराबोधात्मक ज्ञान म्हणजे एखाद्याचा आत्मबोध व .... होय.

(A) विशिष्ट पृच्छा पद्‌धती

(B) विशिष्ट बोधात्मक प्रक्रिया

(C) वर्गीकरणाचे विशिष्ट ज्ञान

(D) संज्ञांविषयीची विशिष्ट माहिती

7. ब्लूम यांच्या सुधारित श्रेणीबद्‌ध वर्गीकरणातील बोधात्मक क्षेत्रातील पातळ्यांचा अचूक क्रम .... हा आहे.

(A) स्मरण→आकलन→उपयोजन→विश्लेषण →मूल्यमापन→निर्माण

(B) स्मरण→उपयोजन→विश्लेषण→आकलन →मूल्यमापन→निर्माण

(C) आकलन→स्मरण→उपयोजन→विश्लेषण →निर्माण→मूल्यमापन

(D) आकलन→उपयोजन→विश्लेषण→स्मरण →निर्माण→मूल्यमापन

8. अध्यापनाच्या विमर्षी पातळीवर शिक्षकाकडून .... पद्‌धतीचा वापर केला जातो.

(A) विषयकेंद्री

(B) आशयकेंद्री

(C) समस्याकेंद्री

(D) शिक्षककेंद्री

9. Rubrics always contain ....
   (A) Performance rating, norms, criteria
   (B) Criteria, Performance rating, Performance description
   (C) Performance description, norms, indicators
   (D) Criteria, norms, indicators

10. Recognising own abilities, limitations and values and developing realistic aspirations is an example of .... level of Krathwohl's Affective Domain of learning.
   (A) Organisation
   (B) Responding
   (C) Receiving
   (D) Valuing

11. The hardware technology tries to adopt .... approach.
   (A) Input-oriented
   (B) Process-oriented
   (C) Product-oriented
   (D) Environment-oriented

12. Artificial laboratory like conditions are related to .... teaching.
   (A) Project
   (B) Discovery
   (C) Simulation
   (D) Co-operative learning

9. रूब्रिकमध्ये .... यांचा समावेश असतो.
   (A) कार्यमान पदनिश्चयन, मानके, निकष
   (B) निकष, कार्यमान पदनिश्चयन, कार्यमान वर्णन
   (C) कार्यमान वर्णन, मानके, निर्देशक
   (D) निकष, मानके, निर्देशक

10. स्वत:च्या क्षमता, मर्यादा आणि मूल्ये ओळखणे व वास्तव महत्त्वाकांक्षा बाळगणे हे क्रॅथवोलच्या भावात्मक अध्ययनक्षेत्राच्या .... पातळीचे उदाहरण आहे.
   (A) संघटन
   (B) प्रतिसाद
   (C) ग्रहण
   (D) मूल्यादर

11. हार्डवेअर तंत्रज्ञान हे .... दृष्टिकोनाचा अवलंब करते.
   (A) आंतरभरण-उन्मुख
   (B) प्रक्रिया-उन्मुख
   (C) बाह्योत्पत्ती-उन्मुख
   (D) वातावरण-उन्मुख

12. कृत्रिम प्रयोगशाळेसारखी स्थिती ही .... अध्यापनाशी संबंधित आहे.
   (A) प्रकल्प
   (B) शोधन
   (C) अभिकल्प
   (D) सहकार्यात्मक अध्ययन

13. The constructivist theory of Vygotsky has given emphasis on .... learning process.
    (A) Cognitive
    (B) Affective
    (C) Social
    (D) Moral

14. In the Dick and Carey model of instructional design included nine stages. In these stages they cannot develop ....
    (A) Criterion-referenced tests
    (B) Formative evaluation
    (C) Summative evaluation
    (D) Norm-referenced tests

15. Gagne's nine events of instruction based on .... approach.
    (A) Student-centered
    (B) Teacher-centered
    (C) Content-centered
    (D) Activity-centered

16. In seventh stage of system approach to instructional design .... type of evaluation is included.
    (A) Developmental and oral
    (B) Final and oral
    (C) Developmental and final
    (D) Oral and practical

13. वायगोत्सकी यांच्या ज्ञानरचनावादी उपपत्तीत .... अध्ययनप्रक्रियेवर भर दिला आहे.
    (A) बोधात्मक
    (B) भावात्मक
    (C) सामाजिक
    (D) नैतिक

14. डिक व कॅरे यांच्या अनुदेशनात्मक संरचना प्रतिमानामध्ये नऊ पायऱ्यांचा समावेश होतो. या नऊ पायऱ्यांमध्ये त्यांनी ....चे विकसन केले नाही.
    (A) निकष संदर्भीय चाचणी
    (B) आकारिक मूल्यमापन
    (C) साकारिक मूल्यमापन
    (D) प्रमाणक संदर्भीय चाचणी

15. गॅने यांच्या अनुदेशनासाठीच्या नऊ विधा (events) या .... दृष्टिकोनावर आधारलेल्या आहेत.
    (A) विद्यार्थीकेंद्रित
    (B) शिक्षककेंद्रित
    (C) आशयकेंद्रित
    (D) कृतिकेंद्रित

16. अनुदेशनासाठी प्रणाली उपागमाच्या सातव्या पायरीत .... प्रकारच्या मूल्यमापनाचा समावेश आहे.
    (A) वैकासिक व मौखिक
    (B) अंतिम व मौखिक
    (C) वैकासिक व अंतिम
    (D) मौखिक व प्रात्यक्षिक

17. Creative commons make possible for educational resources to be widely accessible, adaptable, interoperable and ....

(A) discoverable

(B) flexible

(C) valuable

(D) measurable

18. Shodhganga website is mainly useful to researcher for .... in India.

(A) Statistical analysis

(B) Review of literature

(C) Concluding

(D) Interpretation

19. To prepare mainly .... type of e-portfolio was not educationally useful to college students.

(A) Learning portfolio

(B) Course portfolio

(C) Job portfolio

(D) Assessment portfolio

20. For disabled learners mainly .... technology is prepared.

(A) Assistance

(B) Cooperative

(C) Teaching

(D) Instructional

17. क्रिएटिव्ह कॉमन्सने व्यापकतेने सुलभ, अनुकूल, आंतरसंचालनीय आणि .... शैक्षणिक स्रोत शक्य बनवले.

(A) शोधनीय

(B) लवचीक

(C) मौलिक

(D) मापनक्षम

18. भारतातील संशोधकांना 'शोधगंगा' या संकेतस्थळाचा उपयोग संशोधनामध्ये प्रामुख्याने .... साठी होतो.

(A) संख्याशास्त्रीय विश्लेषण

(B) साहित्याचा आढावा

(C) निष्कर्षण

(D) अर्थनिर्वचन

19. महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना प्रामुख्याने .... प्रकारचा ई-पोर्टफोलिओ शैक्षणिकदृष्ट्या तयार करणे उपयुक्त ठरत नाही.

(A) अध्ययन पोर्टफोलिओ

(B) शिक्षणक्रम पोर्टफोलिओ

(C) व्यवसाय पोर्टफोलिओ

(D) मूल्यनिर्धारण पोर्टफोलिओ

20. अक्षम अध्ययनार्थ्यांसाठी प्रामुख्याने .... तंत्रज्ञान तयार केले जाते.

(A) साहाय्यित

(B) सहकार्यात्मक

(C) अध्यापन

(D) अनुदेशन

21. The function of Educational Management and Administration is ....
    (A) Instructional tasks
    (B) Non-instructional tasks
    (C) Instructional and non-instructional tasks
    (D) Vocational tasks

22. Which of the following is *not* the functional element of POSDCORB ?
    (A) Budgeting
    (B) Planning
    (C) Demonstrating
    (D) Staffing

23. 'The success of a school depends upon the high satisfaction of the staff' is the example of .... approach of Educational administration.
    (A) Bureaucratic
    (B) Human relations
    (C) Correlational
    (D) Organizational

24. The 'Contingency Theory Model' by Fred Fiedler is concerned with ....
    (A) Integrity of a leader in an organization
    (B) Vision of a leader in an organization
    (C) Work style of a leader in an organization
    (D) Effectiveness of a leader in an organization

21. शैक्षणिक व्यवस्थापन आणि प्रशासनाचे .... हे कार्य आहे.
    (A) निर्देशित कृती
    (B) अनिर्देशित कृती
    (C) निर्देशित आणि अनिर्देशित कृती
    (D) व्यावसायिक कृती

22. खालीलपैकी कोणता POSDCORBचा कार्यात्मक घटक **नाही** ?
    (A) अंदाजपत्रक करणे
    (B) नियोजन करणे
    (C) दिग्दर्शन करणे
    (D) कर्मचारी नेमणूक करणे

23. 'शाळेची यशस्वीतता ही कर्मचाऱ्यांच्या उच्च समाधानावर अवलंबून असते' हे शैक्षणिक प्रशासनाच्या .... दृष्टिकोनाचे उदाहरण आहे.
    (A) नोकरशाही
    (B) मानवी संबंध
    (C) सहसंबंधात्मक
    (D) संघटनात्मक

24. फ्रेड फिडलर यांचे 'आकस्मिकता उपपत्ती प्रतिमान' हे .... याशी संबंधित आहे.
    (A) संघटनेमधील नेत्याची सचोटी
    (B) संघटनेमधील नेत्याची ध्येयदृष्टी
    (C) संघटनेमधील नेत्याची काम करण्याची पद्धत
    (D) संघटनेमधील नेत्याची परिणामकारकता

25. Which of the following options is appropriately related to 'Transformational Leadership' ?

(A) Enhance the motivation and engagement of followers

(B) Focuses on supervision, organization and performance

(C) Influence others by personality

(D) Focuses on dynamics of human behaviour

26. A system of maintaining standards in manufactured products by testing a sample of the output against the specification is :

(A) Quality improvement

(B) Quality control

(C) Quality assurance

(D) Quality care

27. Six sigma process consists of five basic phases namely :

(A) Define, Measure, Analyse, Improve, Synthesize

(B) Define, Measure, Analyse, Improve, Control

(C) Detail, Measure, Analyse, Synthesize, Control

(D) Detail, Measure, Analyse, Improve, Certify

25. 'परिवर्तनशील नेतृत्व' यासंबंधी खालीलपैकी कोणता पर्याय समर्पक आहे ?

(A) प्रेरणा आणि अनुयायांना गुंतवून ठेवण्यामध्ये वाढ करते

(B) पर्यवेक्षण, संघटन आणि कामगिरी यावर भर देते

(C) आपल्या व्यक्तिमत्त्वाने इतरांना प्रभावित करते

(D) मानवी वर्तनाच्या गतिशीलतेवर भर देते

26. उत्पादित उत्पादनाचा दर्जा कायम राखण्यासाठी उत्पादितांच्या नमुन्याची चाचणी ही निकषांच्या आधारे केली जाते, त्यास ………… असे म्हणतात.

(A) गुणवत्ता सुधार

(B) गुणवत्ता नियंत्रण

(C) गुणवत्ता हमी

(D) गुणवत्ता काळजी

27. सिक्स सिग्मा प्रक्रिया पाच मूलभूत पातळ्यांनी बनलेली असते, त्या म्हणजे ……………

(A) व्याख्या, मापन, विश्लेषण, सुधारणा, संश्लेषण

(B) व्याख्या, मापन, विश्लेषण, सुधारणा, नियंत्रण

(C) तपशील, मापन, विश्लेषण, संश्लेषण, नियंत्रण

(D) तपशील, मापन, विश्लेषण, सुधारणा, प्रमाणीकरण

28. 'Just-in-Time' model aimed at ....
    (A) Reducing time within production system
    (B) Reducing manpower
    (C) Overproduction
    (D) Fast production

29. Full form of QCI is ....
    (A) Quality Control Institution
    (B) Quality Council of India
    (C) Quality Co-ordination Institution
    (D) Quality Control of India

30. During year 2016-2018............. was the President of International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAAHE).
    (A) Erika Soboleva
    (B) Anjela Young
    (C) Dr. Susanna Karakhanyan
    (D) Theresa May

31. The most critical of all the barriers to free universal education of students with disabilities is ....
    (A) lack of facilities
    (B) lack of social support
    (C) negative attitude and prejudice
    (D) inadequate knowledge about the problems of differently abled and students with disabilities in society

28. 'जस्ट-इन-टाईम' प्रतिमानाचे मुख्य लक्ष्य म्हणजे ....
    (A) उत्पादन प्रणालींमधील वेळ कमी करणे
    (B) मनुष्यबळ कमी करणे
    (C) अधिक उत्पादन
    (D) वेगाने उत्पादन

29. क्यू.सी. आय. (QCI) चे पूर्णरूप .... असे आहे.
    (A) क्वालिटी कंट्रोल इन्स्टिट्युशन
    (B) क्वालिटी कॉन्सिल ऑफ इंडिया
    (C) क्वालिटी को-ऑर्डिनेशन इन्स्टिट्युशन
    (D) क्वालिटी कंट्रोल ऑफ इंडिया

30. 2016-2018 सालादरम्यान उच्च शिक्षणातील गुणवत्ता हमी एजन्सीच्या आंतरराष्ट्रीय नेटवर्क (INQAAHE) चे अध्यक्षपद .... यांनी भूषविले.
    (A) एरिका सोबोलेव्हा
    (B) अँजेला यंग
    (C) डॉ. सुसान्ना काराखान्यान
    (D) थेरेसा मे

31. अध्ययन अक्षमता असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या मोफत सार्वत्रिक शिक्षणाला असणाऱ्या अडथळ्यांपैकी सर्वात तीव्र अडथळा .... हे होय.
    (A) सुविधाचा अभाव
    (B) समाजाच्या आधाराचा अभाव
    (C) नकारात्मक दृष्टिकोन आणि पूर्वाग्रह
    (D) अध्ययन अक्षमता असणाऱ्या आणि वेगळ्या क्षमता असणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या समस्यांबद्दलचे अपुरे ज्ञान

32. For whom core skills are essential for teaching in diversified classrooms ?

(A) Students

(B) Teachers

(C) Parents

(D) Counsellors

33. The first world conference on 'Special needs : Access and Quality' was held in ....

(A) Salamanca

(B) Rio

(C) Jomtien

(D) London

34. The prominent feature of six years old child whose IQ is less than 20 is being ....

(A) able to adjust socially

(B) able to understand what is told by others

(C) able to be independent in reading

(D) entirely dependent on others for various routine activities

32. वैविध्यपूर्ण वर्गामध्ये अध्यापन करण्याकरिता आवश्यक गाभाभूत कौशल्ये कोणास आवश्यक आहेत ?

(A) विद्यार्थी

(B) शिक्षक

(C) पालक

(D) समुपदेशक

33. 'विशेष गरजा : सेवा उपलब्ध आणि गुणवत्ता' यावर जागतिक परिषद .... या ठिकाणी भरली.

(A) सॅलामानका

(B) रियो

(C) जोमथियम

(D) लंडन

34. सहा वर्षाच्या बालकाचा बुद्धांक 20 पेक्षा कमी आहे. त्याचे मुख्य वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे ....

(A) सामाजिक समायोजन करता येते

(B) दुसऱ्याने काय सांगितले ते पूर्ण समजते

(C) तो पूर्णपणे स्वयंपूर्ण वाचन करतो

(D) तो दैनंदिन हालचालीकरिता पूर्णपणे दुसऱ्यावर अवलंबून असतो

35. Quinn and Ryba (2000) have suggested .... form of assessment for inclusive class.
    - (A) Collaborative
    - (B) Co-operative
    - (C) Demonstration
    - (D) Individual

36. For those students experiencing learning disabilities the emphasis of school should be on ....
    - (A) maintaining support with their family
    - (B) Providing extra coaching
    - (C) Providing concessions
    - (D) Changing school culture and organization and provide adequate resources

37. .... is used for identification of learning disabled children.
    - (A) Stanford-Binet test
    - (B) Binet-Simon test
    - (C) Rorschach's ink-blot test
    - (D) Diagnostic test of Sharma and Shukla

35. क्यूनिन आणि रिबा (2000) यांनी सर्वसमावेशक वर्गाकरिता .... प्रकारची मूल्यांकन पद्धत सुचवली आहे.
    - (A) सहभागात्मक
    - (B) सहकार्यात्मक
    - (C) दिग्दर्शनात्मक
    - (D) व्यक्तिगत

36. अध्ययन अक्षमता असणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी शाळांनी .... यावर अधिक भर द्यायला हवा.
    - (A) त्यांच्या कुटुंबांशी संपर्क ठेवणे
    - (B) त्यांना अधिक वेळ शिकविणे
    - (C) त्यांना सवलती पुरविणे
    - (D) शालेय संस्कृती आणि संघटन यामध्ये बदल करणे आणि पुरेसे साधन स्रोत उपलब्ध करणे

37. अध्ययन अकार्यक्षम विद्यार्थी ओळखण्याकरिता .... वापरली जाते.
    - (A) स्टॅनफोर्ड-बिने चाचणी
    - (B) बीने-सायमन चाचणी
    - (C) रोशार्क इंक-ब्लॉट कसोटी
    - (D) शर्मा आणि शुक्लाची नैदानिक कसोटी

38. The main aim of 'Sarva Shiksha Abhiyan' is ....
   (A) Special Education in Secondary level
   (B) Integrated Education in Primary level
   (C) Universalization of Elementary Education
   (D) Universalization of Secondary Education

39. Problem in oral reading is a symptom of :
   (A) Dumbness
   (B) Physically handicapped
   (C) Hearing impairment
   (D) Learning disabled

40. To avoid difficulty in learning of hearing impaired students the teacher should ....
   (*i*) Reduce unnecessary noise in class
   (*ii*) Speak clearly and correctly
   (*iii*) Reduce the use of audio aids as much as possible
   (*iv*) Reduce the distance between the student and teacher
   (A) (*i*) only
   (B) (*i*) and (*ii*) only
   (C) (*i*), (*ii*) and (*iii*) only
   (D) (*i*), (*ii*), (*iii*) and (*iv*)

38. 'सर्व शिक्षा अभियानाचे' मुख्य हेतू .... हा आहे.
   (A) माध्यमिक स्तरावर विशेष शिक्षण
   (B) प्राथमिक स्तरावर एकात्मिक शिक्षण
   (C) प्राथमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण
   (D) माध्यमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण

39. वाचनामध्ये दोष असणे .... लक्षण आहे.
   (A) मुकेपणाचे
   (B) शारीरिक अकार्यक्षमतेचे
   (C) कर्ण दोषाचे
   (D) अध्ययन अकार्यक्षमतेचे

40. श्रवणदोष विद्यार्थ्यांना अध्ययनात येणाऱ्या अडचणी टाळण्यासाठी शिक्षकांनी ....
   (*i*) वर्गातील अनावश्यक गोगांट कमी केला पाहिजे
   (*ii*) बोलताना सुस्पष्ट आणि नेमकी भाषा वापरली पाहिजे
   (*iii*) श्राव्य साधनांचा वापर शक्यतो कमी केला पाहिजे
   (*iv*) विद्यार्थी व शिक्षकांमधील अंतर शक्य तितके कमी केले पाहिजे
   (A) (*i*) केवळ
   (B) (*i*) आणि (*ii*) केवळ
   (C) (*i*), (*ii*) आणि (*iii*) केवळ
   (D) (*i*), (*ii*), (*iii*) आणि (*iv*)

41. Who is the author of the book 'Pedagogy of Freedom' ?
    (A) Rabindranath Tagore
    (B) J. Krishnamurthy
    (C) Paulo Freire
    (D) Nel Noddings

42. 'Nibban' is the concept related to :
    (A) Jainism
    (B) Hinduism
    (C) Buddhism
    (D) Islam

43. Which of the following factors is *not* important part of the relative deprivation theory of revolution ?
    (A) Dissatisfaction of important groups of actors with the status quo due to rising expectations
    (B) Revolutions are caused by discontent, which is often related to social inequalities
    (C) Revolutions are more likely when important groups of actors' rational calculation of interests change so that revolutionary participation seems rational
    (D) Social psychological dynamics are important

41. 'पेडॉगॉजी ऑफ फ्रीडम' या पुस्तकाचे लेखक ?
    (A) रविंद्रनाथ टागोर
    (B) जे. कृष्णमूर्ती
    (C) पावलो फ्रिअरी
    (D) नेल नोडींग्ज

42. 'निब्बान' ही संकल्पना .... शी संबंधित आहे.
    (A) जैन तत्त्वज्ञान
    (B) हिंदू तत्त्वज्ञान
    (C) बौद्ध तत्त्वज्ञान
    (D) इस्लाम

43. पुढीलपैकी कोणता घटक क्रांतीच्या सापेक्ष वंचितीकरण सिद्धांतच्या महत्त्वाचा घटक **नाही** ?
    (A) वाढत्या अपेक्षांमुळे परिस्थितीविषयी क्रांती करणाऱ्यांच्यामधील असंतुष्टता
    (B) सामाजिक विषमतेमुळे बहुतेकवेळा क्रांती घडून येते
    (C) ज्यावेळी क्रांतीकारकांचे आकांक्षाविषयी आडराने बदलतात तेव्हा क्रांतीमधील सहभाग हा तार्किक ठरतो
    (D) सामाजिक व मानसशास्त्रीय गतिमानता महत्त्वाची असते

44. According to ...., "Institutions are patterns of behaviour that have clustered around a specific need or a desire".

(A) Bogardus

(B) J.M. Kairn

(C) Brown

(D) H.E. Barnes

45. Dayanand Saraswati's Satyarth Prakash has suggested :

(A) Objectives for educational institutions

(B) A definite curriculum for educational institutions

(C) Activities to be conducted by the educational institutions

(D) Mission and vision to be followed by the educational institution

46. The weakness of pragmatic education is that it has ....

(A) No decided curriculum

(B) No decided aims

(C) No decided methdos

(D) No fixed role of teacher

44. .... यांच्या मते, ''विशिष्ट गरजेच्या किंवा इच्छेच्या सभोवती गुंफळे गेलेले वर्तनप्रकार म्हणजे संस्था.

(A) बोगार्डस्

(B) जे. एम. कॅरन

(C) ब्राऊन

(D) एच. ई. बॅरन्स

45. दयानंद सरस्वतीच्या सत्यार्थ प्रकाशमध्ये पुढील बाब अभिसूचित केली आहे :

(A) शैक्षणिक संस्थांची उद्दिष्टे

(B) शैक्षणिक संस्थांसाठी निश्चित अभ्यासक्रम

(C) शैक्षणिक संस्थांनी राबवावयाचे क्रियाकलाप

(D) संस्थानी अंगिकारावयाचे मिशन आणि दूरदृष्टी

46. प्रयोजनात्मक शिक्षणातील कमजोर बिंदू म्हणजे त्यामध्ये :

(A) अभ्यासक्रम निश्चित नसतो

(B) उद्दिष्टे निश्चित नसतात

(C) पद्धती निश्चित नसतात

(D) शिक्षकाची भूमिका स्थिर नसते

47. According to Buddhism the most important aim of education is to prepare the individual for ....
    (A) Nirvana
    (B) Moksha
    (C) Meditation
    (D) Religious discussions

48. To which branch of education, pragmatism makes the most important contribution :
    (A) Structure of knowledge
    (B) Aims of education
    (C) Methods of teaching
    (D) Curriculum of education

49. Which of the following statements is *true* about social movement ?
    (A) Social movements take place outside of civil society
    (B) Social movements are relatively common in modern, democratic society
    (C) Social movements are equally likely under all regime types
    (D) All social movements are left wings

47. बौद्ध तत्त्वज्ञानानुसार शिक्षणाचे सर्वात महत्त्वाचे ध्येय व्यक्तीस .... तयार करणे, हे आहे.
    (A) निर्वाणासाठी
    (B) मोक्षासाठी
    (C) ध्यानासाठी
    (D) धार्मिक चर्चेसाठी

48. शिक्षणाच्या कोणत्या अंगासाठी प्रयोजनवादाचे योगदान सर्वात महत्त्वपूर्ण ठरते ?
    (A) ज्ञानाची संरचना
    (B) शिक्षणाची ध्येये
    (C) अध्यापन पद्धती
    (D) शिक्षणाचा अभ्यासक्रम

49. सामाजिक चळवळीविषयी पुढीलपैकी कोणते विधान खरे आहे ?
    (A) सामाजिक चळवळी या नागरी समाजाच्या बाहेर घडतात
    (B) आधुनिक लोकशाही समाजात सामाजिक चळवळी तुलनेने सर्रास आढळतात
    (C) सर्व प्रकारच्या राजवटींमध्ये सामाजिक चळवळी घडून येणेसारख्या प्रमाणात शक्य असते
    (D) सर्व सामाजिक चळवळी या डव्या चळवळी असतात

50. According to Jainism direct practical knowledge is of the following types ....

(A) Sanmati and experience

(B) Experience and theory

(C) Mati and experience

(D) Mati and Sruta

51. To improve education and productivity is one of the objectives recommended in :

(A) Kothari Education Commission (1964-66)

(B) National Commission on Teachers (1999)

(C) National Curriculum Framework (2005)

(D) Yashpal Committee's Report (2009)

52. One of the recommendations of the .... was to conserve moral values.

(A) National Policy of Education (1986-1992)

(B) National Curriculum Framework (2005)

(C) National Commission on Teachers (1999)

(D) National Knowledge Commission (2007)

50. जैन तत्त्वज्ञानानुसार प्रत्यक्ष प्रात्यक्षिक ज्ञानाचे प्रकार पुढीलप्रमाणे आहेत :

(A) सन्मती आणि अनुभव

(B) अनुभव आणि सिद्धान्त

(C) मती आणि अनुभव

(D) मती आणि श्रृत

51. शिक्षण आणि उत्पादकता वाढीस लावणे हे . ... ने शिफारस केलेल्या उद्दिष्टांपैकी एक आहे.

(A) कोठारी एज्युकेशन कमिशन (1964-66)

(B) नॅशनल कमिशन ऑन टीचर्स (1999)

(C) नॅशनल करिक्युलम फ्रेमवर्क (2005)

(D) यशपाल कमिटी रिपोर्ट (2009)

52. नैतिक मूल्यांचे जतन करणे .... च्या शिफारशींपैकी एक शिफारस आहे.

(A) नॅशनल पॉलिसी ऑफ एज्युकेशन (1986-1992)

(B) नॅशनल करिक्युलम फ्रेमवर्क (2005)

(C) नॅशनल कमिशन ऑन टीचर्स (1999)

(D) नॅशनल नॉलेज कमिशन (2007)

53. Financial education ....

(A) supports the economic health of a nation

(B) benefits the poor people mostly

(C) benefits the rich people mostly

(D) helps the social development of the people

54. The basic premise of Rational Choice theory is that :

(A) individual behaviour is the result of the aggregate social behaviour

(B) aggregate social behaviour reflects in individual's decisions

(C) individual has the scope for choice in education

(D) individual has scope for choice in politics

55. It takes care of education of women, scheduled castes, other backward classes and illiterate adults by :

(A) National Commission on Teachers (1999)

(B) Kothari Education Commission

(C) National Policy of Education (1986, 1992)

(D) Yashpal Committee Report (2009)

53. वित्त शिक्षण ....

(A) राष्ट्राच्या आर्थिक निकोपतेस आधारभूत ठरते

(B) प्रामुख्याने गरीब लोकांना फायदा देते

(C) प्रामुख्याने श्रीमंत लोकांना फायदा देते

(D) लोकांच्या सामाजिक विकासासाठी मदत करते

54. तर्कशुद्ध निवड उपपत्तीचे मूलभूत तत्त्व .... आहे.

(A) व्यक्तिगत वर्तणूक समुच्चय सामाजिक वर्तनाचा परिणाम

(B) समुच्चय सामाजिक वर्तनात व्यक्तिगत वर्तणुकीचा परिणाम असतो. तो त्यांचे व्यक्तिगत निर्णय घेतो

(C) शिक्षणासाठी वैयक्तिक निवड असते

(D) राजकारणात वैयक्तिक निवड असते

55. महिलांच्या, मागास जाती-जमाती वर्गाच्या आणि प्रौढांच्या शिक्षणाची काळजी .... ने घेतली आहे.

(A) नॅशनल कमिशन ऑन टीचर्स (1999)

(B) कोठारी एज्युकेशन कमिशन

(C) नॅशनल पॉलिसी ऑफ एज्युकेशन (1986, 1992)

(D) यशपाल कमिटी रिपोर्ट (2009)

56. .... is also known as the Magna Carta of Modern Education in India.

(A) Sargent Report

(B) Macaulay's Minute

(C) Wood's Dispatch

(D) Hunter Commission

57. Which of the following will be the best alternative of education for political development ?

(A) to give rigorous training to officers on election duty

(B) to make it compulsory for political workers to become at least graduate

(C) to promote research in political science at higher education level

(D) to inculcate awareness of right political attitude at all levels of education

58. Secularism believes that ....

(A) there should be no concern of religion in political issues

(B) religion is optional aspect of politics

(C) all religions are equal

(D) majority of religions is important

56. .... यांस आधुनिक भारतीय शिक्षणाचा मॅग्ना कार्टा असेही म्हटले जाते.

(A) सार्जंट अहवाल

(B) मेकॉले मिनिट

(C) वुडचा खलिता

(D) हंटर आयोग

57. खालीलपैकी कोणता पर्याय राजकीय विकासाच्या शिक्षणासाठी सर्वोत्तम ठरेल ?

(A) निवडणूक अधिकाऱ्यांना भरीव प्रशिक्षण देणे

(B) राजकीय कार्यकर्त्यांसाठी किमान पदवीधारक असण्याची अनिवार्यता करणे

(C) उच्च शिक्षणाच्या स्तरावर राज्यशास्त्र विषयात संशोधनास प्रोत्साहन देणे

(D) सर्व स्तरावरील शिक्षणात योग्य राजकीय दृष्टिकोन रुजविणे

58. धर्मनिरपेक्षतावादानुसार ....

(A) राजकीय प्रश्नांमध्ये धर्माचा संबंध येत नाही

(B) धर्म हा राजकारणाचा वैकल्पिक पैलू आहे

(C) सर्व धर्म समान असतात

(D) धार्मिक बहुसंख्यांकता महत्त्वाची असते

59. .... was the chairperson of National Knowledge Commission (2007).

(A) Mr. Sam Pitroda

(B) Yashpal Sharma

(C) Dr. Raghunath Mashelkar

(D) Mr. Sam Manakeshaw

60. Policies in Education are important because ....

(*i*) they help in establishment of rules and standards in education

(*ii*) they create standards of quality for learning

(*iii*) they define expectations and accountability in education

(A) Only (*ii*)

(B) (*i*) and (*ii*)

(C) (*ii*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

61. Arnav's left hemisphere of the brain takes more stress then which of the following behaviour *does not* appear ?

(A) Too much logical

(B) Goal-centred

(C) Realistic

(D) Imaginative

59. .... हे राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाचे (2007) अध्यक्ष होत.

(A) मि. सॅम पित्रोदा

(B) यशपाल शर्मा

(C) डॉ. रघुनाथ माशेलकर

(D) मि. सॅम मनकेशॉ

60. शिक्षण क्षेत्रातील धोरणे महत्त्वाची असतात कारण :

(*i*) त्यांच्यामुळे शिक्षणक्षेत्रातील नियम आणि प्रमाणके स्थापित होण्यास मदत होते

(*ii*) त्यांच्यामुळे अध्ययनाच्या गुणवत्तेबाबतची प्रमाणके तयार होतात

(*iii*) त्यांच्याद्वारे शिक्षणातील अपेक्षा व उत्तरदायित्व निश्चित केले जाते

(A) केवळ (*ii*)

(B) (*i*) आणि (*ii*)

(C) (*ii*) आणि (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) आणि (*iii*)

61. अर्णवच्या मेंदूच्या डाव्या अर्धगोलावर अधिक ताण दिला जातो तर खालीलपैकी कोणते वर्तन त्याच्यामध्ये दिसणार **नाही** ?

(A) अतीव तार्किक

(B) ध्येयनिष्ठ

(C) वास्तववादी

(D) कल्पक

62. According to Bandura social learning is not depending upon ....
   (A) Stimulus property of the model
   (B) Exemplified behaviour of the model
   (C) Consequences of model's behaviour
   (D) Intrinsic motivation of the learner

63. Arnav did not get gold medal at IMO exam then he says some questions in paper were out of syllabus. This is the example of .... type of defence mechanism.
   (A) Rationalization
   (B) Repression
   (C) Compensation
   (D) Projection

64. Which of the following intelligence test is useful to measure intelligence quotient of a person who is illiterate, deaf and dumb ?
   (A) Bhatia's performance test
   (B) Otis test
   (C) Terman's test
   (D) Simplex mental test

62. बांदुराच्या मते, सामाजिक अध्ययन हे .... यावर अवलंबून नसते.
   (A) आदर्शाची चेतकीय गुणवत्ता
   (B) आदर्श व्यक्तीचे व्यक्त वर्तन
   (C) आदर्श व्यक्तीच्या वर्तनाचा परिणाम
   (D) अध्ययनकर्त्याचे अंतस्थित प्रेरण

63. 'अर्णव IMO परीक्षेत सुवर्णपदक मिळवू शकला नाही. त्यावेळी तो म्हणतो, प्रश्नपत्रिकेतील काही प्रश्न अभ्यासक्रमाबाहेरील होते.' हे .... प्रकारच्या संरक्षण यंत्रणेचे उदाहरण होय.
   (A) समर्थन
   (B) दमन
   (C) प्रतिपूरण
   (D) प्रक्षेपण

64. खालीलपैकी कोणती कसोटी निरक्षर, मूकबधिर असलेल्या व्यक्तीची बुद्धिमापन करण्यासाठी उपयुक्त ठरेल ?
   (A) भाटियांची कृती कसोटी
   (B) ओटिसची कसोटी
   (C) टर्मनची कसोटी
   (D) सिंपलेक्स मानसिक कसोटी

65. According to .... personality is whole organism in action.

(A) behaviourism

(B) structuralism

(C) functionalism

(D) gestaltism

66. The term infantile sexuality was put forth by ....

(A) Adler

(B) Freud

(C) Jung

(D) Horney

67. .... is related with social competance.

(A) Emotional intelligence

(B) Linguistic intelligence

(C) Intra-personal intelligence

(D) Spatial intelligence

68. 'Guidance is a process of dynamic interpersonal relationships designed to influence the attitudes and subsequent behaviour of a person'. This definition of guidance has been put forth by.......

(A) Ruth Strang

(B) Good

(C) Brewer

(D) Jones

65. .... व्यक्तिमत्त्व म्हणजे अवयवयुक्त परिपूर्ण जीवाची कृतिशीलता.

(A) वर्तनवादानुसार

(B) रचनावादानुसार

(C) कार्यवादानुसार

(D) समष्टिवादानुसार

66. शैशव लैंगिकता ही संज्ञा .... यांनी मांडलेली आहे.

(A) अॅडलर

(B) फ्रॉईड

(C) जुंग

(D) हॉर्ने

67. .... ही सामाजिक अभिक्षमतेशी संबंधित बाब होय.

(A) भावनिक बुद्धिमत्ता

(B) भाषिक बुद्धिमत्ता

(C) व्यक्तिअंतर्गत बुद्धिमत्ता

(D) अवकाशीय बुद्धिमत्ता

68. व्यक्तीच्या अभिवृत्तीनुसार होणाऱ्या वर्तनावर प्रभाव टाकणारे गतिमान परस्पर संबंधन म्हणजे मार्गदर्शन होय. ही व्याख्या .... यांची आहे.

(A) रुथ स्ट्रॅंग

(B) गुड

(C) ब्रीवर

(D) जोन्स

69. Paterson has told .... types of guidance.

(A) (*i*) Educational

(*ii*) Vocational

(*iii*) Character development

(*iv*) Personal

(B) (*i*) Personal

(*ii*) Economical

(*iii*) Healthiness

(*iv*) Educational

(C) (*i*) Educational

(*ii*) Religious

(*iii*) Vocational

(*iv*) Healthiness

(D) (*i*) Character development

(*ii*) Educational

(*iii*) Economical

(*iv*) Personal

69. पॅटरसन यांनी मार्गदर्शनाचे .... प्रकार सांगितलेले आहेत.

(A) (*i*) शैक्षणिक

(*ii*) व्यावसायिक

(*iii*) चारित्र्य विकसन

(*iv*) व्यक्तिगत

(B) (*i*) व्यक्तिगत

(*ii*) आर्थिक

(*iii*) आरोग्य

(*iv*) शैक्षणिक

(C) (*i*) शैक्षणिक

(*ii*) धार्मिक

(*iii*) व्यावसायिक

(*iv*) आरोग्य

(D) (*i*) चारित्र्य विकसन

(*ii*) शैक्षणिक

(*iii*) आर्थिक

(*iv*) व्यक्तिगत

70. Ruth Strang focuses on .... while defining guidance.

(A) Self-guidance

(B) Family guidance

(C) Economical guidance

(D) Social guidance

71. In the Kolb's cycle of Experiental learning .... type of experiences are included.

(A) Observable

(B) Concrete

(C) Direct

(D) Indirect

72. 'SGPA' stands for ....

(A) Singular Grade Point Average

(B) Selective Grade Point Average

(C) Semester Grade Point Average

(D) Semester Group Point Average

70. रुथ स्ट्रँग मार्गदर्शनाची व्याख्या करताना .... वर भर देतात.

(A) स्व-मार्गदर्शन

(B) कौटुंबिक मार्गदर्शन

(C) आर्थिक मार्गदर्शन

(D) सामाजिक मार्गदर्शन

71. कोल्बच्या (Kolb's) अनुभवजन्य अध्ययन चक्रामध्ये .... प्रकारच्या अनुभवांचा अंतर्भाव होतो.

(A) निरीक्षणक्षम

(B) सुनिश्चित

(C) प्रत्यक्ष

(D) अप्रत्यक्ष

72. 'एसजीपीए' म्हणजे ....

(A) सिंग्युलर ग्रेड पॉईंट ॲव्हरेज

(B) सिलेक्टिव्ह ग्रेड पॉईंट ॲव्हरेज

(C) सेमिस्टर ग्रेड पॉईंट ॲव्हरेज

(D) सेमिस्टर ग्रुप पॉईंट ॲव्हरेज

73. A technique which basically involves encouraging students to prepare for the lesson before taking the class is ....

(A) Self-learning

(B) Flipped classroom

(C) Gamification

(D) Discussion method

73. असे तंत्र, ज्यामध्ये मूलतः विद्यार्थ्यांनी वर्गअध्यापनापूर्वी पाठाची तयारी करावी यासाठी त्यांना प्रोत्साहित करण्याचा अंतर्भाव असतो, त्यास .... असे म्हणतात.

(A) स्वयं अध्ययन

(B) फ्लिप्ड क्लासरूम

(C) गेमीफिकेशन

(D) चर्चा पद्धती

74. "Destiny of India is being shaped in her classrooms." This statement was stated in ....

(A) Mudaliar Commission

(B) Kothari Commission

(C) Radhakrishnan Commission

(D) Sargent Commission

74. ''भारताचे भवितव्य वर्गावर्गांमधून आकार घेत आहे'' असे विधान .... अहवालात मांडले आहे.

(A) मुदलियार आयोगाच्या

(B) कोठारी आयोगाच्या

(C) राधाकृष्णन आयोगाच्या

(D) सार्जंट आयोगाच्या

75. RUSA stands for ....

(A) Rashtriya Uchchatam Shiksha Abhiyaan

(B) Rashtriya Umang Shiksha Abhiyaan

(C) Rashtriya Uchchatar Shiksha Abhiyaan

(D) Rashtriya Unnat Shiksha Abhiyaan

75. RUSA म्हणजे ....

(A) राष्ट्रीय उच्चतम शिक्षा अभियान

(B) राष्ट्रीय उमंग शिक्षा अभियान

(C) राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान

(D) राष्ट्रीय उन्नत शिक्षा अभियान

76. RUSA was established in 2013 by :

(A) NCTE

(B) UGC

(C) MHRD

(D) NCERT

77. The one who has skills, knowledge and attitude and uses them is called a ....

(A) Professional

(B) Professionalism

(C) Expert

(D) Resource person

78. Improve access, equity and .... in Higher Education is key objective of RUSA.

(A) Quality

(B) Utility

(C) Usability

(D) Quantity

76. सन् 2013 मध्ये रूसाची स्थापना .... कडून करण्यात आली.

(A) एन.सी.टी.ई.

(B) यू.जी.सी.

(C) एम.एच.आर.डी.

(D) एन.सी.ई.आर.टी.

77. ज्याच्याकडे कौशल्ये, ज्ञान आणि दृष्टिकोन आहे आणि जो या सर्वांचा वापर करतो त्यास .... असे म्हणतात.

(A) व्यावसायिक

(B) व्यावसायिकता

(C) तज्ज्ञ

(D) साधन व्यक्ती

78. उच्च शिक्षणातील संधीची उपलब्धता, समानता आणि यांमध्ये सुधारणा हे RUSA चे प्रमुख उद्दिष्ट आहे.

(A) गुणवत्ता

(B) उपयुक्तता

(C) उपयोगिता

(D) संख्यात्मकता

79. A set of self-imposed professional ideals and principles necessary for the attainment of self-satisfaction and professional excellence is called..........

(A) Professionalism

(B) Professional rules

(C) Moral codes

(D) Code of professional ethics

80. According to ...., pedagogical knowledge and content knowledge should be included in teacher education program.

(A) Carl Rogers

(B) Schulman

(C) Deng and Luke

(D) Sigmund Freud

81. According to Belly, curriculum is a continuous process which will be influenced with four factors namely ....

(A) Objectives, specifications, support material, evaluation

(B) Content, method, support material, evaluation

(C) Objectives, content, method, evaluation

(D) Aims, objectives, syntax, design

79. स्वत:वर घालून घेतलेले व्यावसायिक आदर्श आणि स्वत:चे समाधान मिळविण्यासाठी आवश्यक तत्त्वे तसेच व्यावसायिक उत्कृष्टता यांचा संच म्हणजे ....

(A) व्यावसायिकता

(B) व्यवसायाचे नियम

(C) नैतिक संहिता

(D) व्यावसायिक नीतिमत्तेची संहिता

80. .... च्या मते शिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रमात अध्यापनशास्त्रीय ज्ञान आणि आशयज्ञान या दोन ज्ञानक्षेत्रांचा समावेश असायला हवा.

(A) कार्ल रॉजर्स

(B) शुलमन

(C) डेंग आणि ल्यूक

(D) सिगमंड फ्रॉइड

81. बेली यांचेनुसार अभ्यासक्रम ही एक सातत्यपूर्ण प्रक्रिया असून ती खालील चार घटकांनी प्रभावित असते :

(A) उद्दिष्टे, विशेषीकरणे, आधार सामग्री, मूल्यमापन

(B) आशय, पद्धती, आधार सामग्री, मूल्यमापन

(C) उद्दिष्टे, आशय, पद्धती, मूल्यमापन

(D) ध्येय, उद्दिष्टे, पदबंध, संरचना

82. The concept of core elements in the curriculum reflects the principle of .... in curriculum.
   (A) Common heritage
   (B) Equality
   (C) Uniformity
   (D) Centralizing tendency

83. In the real sense of the term, the role of teachers in curriculum transaction is ....
   (A) to fulfill the objectives of curriculum
   (B) to import the information of the whole content prescribed in the curriculum
   (C) to administer varieties of tests
   (D) to provide guidance for preparing for examination in right way

84. Which of the following is the limitation of Tyler's model of curriculum evaluation ?
   (A) It is complicated in case of evaluation procedure
   (B) It is not useful for diagnosis of reasons why a curriculum has failed
   (C) It does not explain learning experiences in detail
   (D) It neglects the importance of objectives

82. अभ्यासक्रमामध्ये गाभा घटकांची संकल्पना ही अभ्यासक्रमातील .... या तत्त्वाला प्रतिबिंबित करते.
   (A) सामाईक वारसा
   (B) समानता
   (C) एकसारखेपणा
   (D) केंद्रीकरण प्रवृत्ती

83. खऱ्या अर्थाने अभ्यासक्रम कार्यान्वित करण्यामध्ये शिक्षकांची भूमिका .... ही असते.
   (A) अभ्यासक्रमाच्या उद्दिष्टांची पूर्ती करणे
   (B) अभ्यासक्रमात पुरस्कारलेल्या संपूर्ण आशयाची विद्यार्थ्यांना माहिती पुरविणे
   (C) विविध प्रकारच्या चाचण्या देणे
   (D) योग्य रीतीने परीक्षेची तयारी करण्याबाबत मार्गदर्शन पुरविणे

84. टायलर यांनी प्रतिपादलेल्या अभ्यासक्रम मूल्यमापनाच्या प्रतिमानाची खालीलपैकी कोणती मर्यादा सांगता येईल ?
   (A) मूल्यमापन प्रक्रियेच्या दृष्टीने ते क्लिष्ट आहे
   (B) अभ्यासक्रमाला आलेल्या अपयशाची ते नैदानिक कारणमीमांसा करू शकत नाही
   (C) ते अध्ययन अनुभूतींचे तपशीलवार स्पष्टीकरण देत नाही
   (D) ते उद्दिष्टांच्या महत्त्वपूर्णतेकडे दुर्लक्ष करते

85. The CIPP model of curriculum evaluation concentrates on ....
   (A) Content, Input, Process, Program
   (B) Context, Interaction, Product, Program
   (C) Content, Interpretation, Program, Performance
   (D) Context, Input, Process, Product

86. Provision of separate vocational courses is an example of ....
   (A) Hidden curriculum
   (B) Diversified curriculum
   (C) Decentralized curriculum
   (D) Core curriculum

87. Any ideal text-book should have .... as its most essential characteristic.
   (A) complete up-to-date knowledge of the content
   (B) inclusion of latest references
   (C) perfect guidelines and essential material to fulfil the objectives of curriculum
   (D) adequate assignments to prepare for examination

85. अभ्यासक्रम मूल्यमापनाच्या CIPP प्रतिमानामध्ये कार्यक्रमांच्या खालील चार बाबींवर लक्ष केंद्रित केले जाते :
   (A) आशय, आंतरभरण, प्रक्रिया, कार्यक्रम
   (B) संदर्भ, आंतरक्रिया, निष्पत्ती, कार्यक्रम
   (C) आशय, अन्वयार्थ, कार्यक्रम, कार्यमान
   (D) संदर्भ, आंतरभरण, प्रक्रिया, निष्पत्ती

86. स्वतंत्र व्यावसायिक अभ्यासक्रमांची तरतूद असणे हे ....चे उदाहरण आहे.
   (A) सुप्त अभ्यासक्रम
   (B) विविधतापूर्ण अभ्यासक्रम
   (C) विकेंद्रित अभ्यासक्रम
   (D) गाभा अभ्यासक्रम

87. कोणत्याही आदर्श पाठ्यपुस्तकामध्ये सर्वाधिक आवश्यक वैशिष्ट्य म्हणून .... हे सांगता येईल.
   (A) आशयाचे संपूर्ण अद्ययावत ज्ञान
   (B) नवीन संदर्भांचा समावेश
   (C) अभ्यासक्रमाच्या उद्दिष्टपूर्तीसाठी परिपूर्ण मार्गदर्शन व आवश्यक सामग्री
   (D) परीक्षेच्या तयारीसाठी पुरेसे स्वाध्याय

88. Which of the following shows an example of political factor influencing the curriculum ?
   (A) During British period, through Macaulay's Minute, English was introduced instead of Indian languages
   (B) Mahatma Gandhi introduced the concept of productivity in his Basic Education Scheme
   (C) In our National Policy of Education (1986) ten core elements were included
   (D) In our National Curriculum Framework (2005) the element of Peace Education was introduced

89. In curriculum development the principle of going from easy to difficult and from known to unknown is called as ....
   (A) Principle of division
   (B) Prinicple of classification
   (C) Principle of comprehension
   (D) Principle of gradation

88. खालीलपैकी कोणते उदाहरण अभ्यासक्रमावर प्रभाव टाकणाऱ्या राजकीय घटकाचे आहे ?
   (A) इंग्रजी राजवटीत, मेकॉले मिनिटच्या माध्यमातून भारतीय भाषांऐवजी इंग्रजीचा समावेश करण्यात आला
   (B) महात्मा गांधींनी त्यांच्या मूलभूत शिक्षण योजनेत उत्पादकता ही संकल्पना आणली
   (C) आपल्या 1986 च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात दहा गाभा घटक अंतर्भूत करण्यात आले
   (D) आपल्या 2005 च्या राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखड्यात शांतता शिक्षण हा घटक समाविष्ट करण्यात आला

89. अभ्यासक्रम विकसनामध्ये सोप्याकडून कठिणाकडे आणि ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे जाण्याच्या तत्त्वास .... असे म्हणतात.
   (A) विभागणीचे तत्त्व
   (B) वर्गीकरणाचे तत्त्व
   (C) आकलनाचे तत्त्व
   (D) स्तरीकरणाचे तत्त्व

90. While conducting comparative research in studying a particular element of content in various syllabi the technique of .... will be useful.

(A) Interview

(B) Rating scale

(C) Content analysis

(D) Instructional analysis

91. Fundamental research in the area of Education is concerned with the development and testing of theories ....

(A) of how students behave in educational setting

(B) related to institutional quality

(C) related to Educational Finances

(D) related to Institutional growth

92. The .... sample does not belong to the category of non-probability sample.

(A) Quota

(B) Multistage

(C) Purposive

(D) Incidental

90. विविध अभ्यासक्रमांच्या तौलनिक संशोधनात विशिष्ट आशय घटकांची व्याप्ती अभ्यासण्यासाठी .... तंत्र उपयुक्त ठरेल.

(A) मुलाखत

(B) पदनिश्चयन श्रेणी

(C) आशय विश्लेषण

(D) अनुदेशनात्मक विश्लेषण

91. शिक्षण क्षेत्रातील मूलभूत संशोधन हे सिद्धांतांचे विकसन आणि तपासणी याच्याशी संबंधित असते जे सिद्धांत ....

(A) शैक्षणिक व्यवस्थेमध्ये विद्यार्थी कसे वर्तन करतात यांच्याशी संबंधित असतात

(B) संस्थेच्या गुणवत्तेशी संबंधित असतात

(C) शैक्षणिक अनुदानाशी संबंधित असतात

(D) संस्थेच्या वाढीशी संबंधित असतात

92. असंभाव्यतेवर आधारित नमुन्याच्या प्रकारात .... नमुन्याचा समावेश होत नाही.

(A) निर्दिष्टांश

(B) बहुस्तरीय

(C) सहेतुक

(D) प्रासंगिक

93. The process not needed in experimental research is :

(A) Controlling

(B) Observation

(C) Reference collection

(D) Manipulation and replication

94. Reviewing related literature and researches helps in identifying .... of the study.

(A) Limitations

(B) Research problem

(C) Recommendations

(D) Conclusions

95. A graph that uses vertical bars to represent data is called ....

(A) Line graph

(B) Bar graph

(C) Vertical

(D) Scatter plot

93. प्रायोगिक संशोधनात .... प्रक्रियेची गरज नसते.

(A) नियंत्रण

(B) निरीक्षण

(C) संदर्भ संकलन

(D) हाताळणी आणि पुनरावर्ती (replication)

94. संबंधित साहित्याचा आणि संशोधनाचा आढावा संशोधनाच्या ....ची निवड करण्यासाठी उपयुक्त ठरतो.

(A) मर्यादा

(B) संशोधन समस्या

(C) शिफारशी

(D) निष्कर्ष

95. ज्या आलेखामध्ये माहिती दर्शविण्यासाठी उभ्या स्तंभांचा वापर केला जातो त्यास .... असे म्हणतात.

(A) रेषालेख

(B) स्तंभालेख

(C) अनुलंब आलेख

(D) विस्तरण चित्र

96. The scale that has a unique zero point with properties of order, distance and tags for identification of objects is ....

(A) Nominal scale

(B) Ordinal scale

(C) Interval scale

(D) Ratio scale

97. A systematic methodology in the social sciences involving the construction of theories through methodical gathering and analysis of data, which operates inductively is ....

(A) Convergence narrative

(B) Triangulation

(C) Grounded theory

(D) Experimentation

96. ज्या श्रेणीमध्ये एकमेव शून्य बिंदूसह क्रम, अंतर आणि आरंभ यांच्यासह घटकांचे नामनिर्देशन केले जाते अशा श्रेणीस .... असे म्हणतात.

(A) नामांकन श्रेणी

(B) क्रमांकन श्रेणी

(C) अंतर श्रेणी

(D) गुणोत्तर श्रेणी

97. सामाजिक शास्त्रांमधील पद्धतशीर कार्यपद्धती जिच्यामध्ये माहितीचे सुव्यवस्थित संकलन आणि विश्लेषण केले जाते आणि जिच्यामध्ये उद्गामी पद्धतीने कार्यान्वित होऊन सिद्धांतांची बांधणी होते अशा कार्यपद्धतीस .... असे म्हणतात.

(A) केंद्रीभूत वर्णनात्मक

(B) त्रिमितीकरण

(C) प्रवृत्ती सिद्धांत

(D) प्रायोगिकीकरण

98. A situation where findings from multiple types of data, researchers or sources produce similar results, strengthening the credibility of the study is :

(A) Ethnography

(B) Triangulation

(C) Grounded theory

(D) Experimentation

99. A statistical test assessing the significance of difference between a set of observed frequencies and expected frequencies is ....

(A) Chi-square

(B) t-test

(C) F-test

(D) Z-test

100. A research that does not use qualitative method is ....

(A) Ethnography

(B) Experimental research

(C) Case-study research

(D) Narrative research

98. जेंव्हा माहितीचे विविध प्रकार अनेक संशोधक किंवा विविध माहितीचे स्रोत यांद्वारे समान निष्कर्ष काढले जातात. असे केल्यामुळे संशोधनाच्या विश्वासार्हतेला पुष्टी मिळते. त्यास .... असे म्हणतात.

(A) नृवंशशास्त्र (Ethnography)

(B) त्रिमितीकरण

(C) प्रवृत्ती सिद्धांत (Grounded theory)

(D) प्रायोगिकीकरण

99. निरीक्षित वारंवारिता आणि अपेक्षित वारंवारिता यामधील फरकाची सार्थकता तपासण्यासाठी .... ही संख्याशास्त्रीय कसोटी वापरली जाते.

(A) काय-स्क्वेअर

(B) t-कसोटी

(C) F-कसोटी

(D) Z-कसोटी

100. ज्या संशोधनात गुणात्मक पद्धती वापरली जात नाही त्यास .... असे म्हणतात.

(A) नृवंशशास्त्रीय संशोधन

(B) प्रायोगिक संशोधन

(C) व्यक्तिअभ्यास पद्धती

(D) कथनात्मक

ROUGH WORK